

Vergaderjaar 2008–2009

22 112

Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie

Nr. 703

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 23 september 2008

Overeenkomstig de bestaande afspraken heb ik de eer u hierbij vier fiches aan te bieden die werden opgesteld door de werkgroep Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen (BNC):

1. Mededeling inzake bevordering mobiliteit van jonge vrijwilligers in Europa;
2. Beschikking inzake verdrag arbeid in de visserij van de IAO (kamerstuk 22 112, nr. 704);
3. Richtlijn inzake de beschermingstermijn van het auteursrecht (kamerstuk 22 112, nr. 705);
4. Verordening inzake schoolfruit (kamerstuk 22 112, nr. 706).

De staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,
F. C. G. M. Timmermans

Fiche: Mededeling inzake bevordering mobiliteit van jonge vrijwilligers in Europa

1. Algemene gegevens

Titel 1: Voorstel voor een aanbeveling van de Raad over mobiliteit van jonge vrijwilligers in Europa

Datum Commissiedocument: 3 juli 2008

Nr. Commissiedocument: COM(2008) 424

Pre-lex: [Http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nl&Dosl=197200](http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nl&Dosl=197200)

Nr. impact assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board: SEC (2008) 2174, SEC (2008) 2175

Behandelingstraject Raad: Raadswerkgroep Jeugd- OJC Raad (20–21 november)

Eerstverantwoordelijk ministerie: Ministerie voor Jeugd en Gezin

2. Essentie voorstel:

Dit voorstel is bedoeld om de mobiliteit van jonge vrijwilligers in Europa te bevorderen en maakt deel uit van de vernieuwde sociale agenda van de Europese Unie.

De Commissie stelt dat vrijwilligerswerk een belangrijke vorm van niet-formeel leren is. Door middel van niet-formeel leren kunnen bij grensoverschrijdend vrijwilligerswerk vaardigheden en competenties worden verbeterd, zodat de inzetbaarheid van jongeren wordt vergroot. Gezien de hoge jeugdwerkloosheid in veel EU landen, kan vrijwilligerswerk in de ogen van de Commissie tevens een manier zijn om de kloof tussen schoolonderwijs en werk te overbruggen.

Om dit te bewerkstelligen en de mobiliteit van jongeren te bevorderen, worden de lidstaten met de voorgestelde aanbeveling verzocht de interoperabiliteit van hun nationale regelingen voor vrijwilligersactiviteiten verder te ontwikkelen en om de nog resterende belemmeringen voor grensoverschrijdend vrijwilligerswerk aan te pakken, zodat een vrijwilliger uit één land makkelijker deel kan nemen aan regelingen voor vrijwilligerswerk van een ander land.

Wanneer er voor de jeugd in heel Europa meer mogelijkheden voor grensoverschrijdend vrijwilligerswerk ontstaan, wordt daarmee volgens de Commissie bijgedragen aan de uitvoering van het Europees Jeugdcompact en het verwezenlijken van de doelen van de Lissabonstrategie.

3. Kondigt de Commissie acties, maatregelen of concrete wet- en regelgeving aan voor de toekomst? Zo ja, hoe luidt dan het voorlopige Nederlandse oordeel over bevoegdheidsvaststelling, subsidiariteit en proportionaliteit en hoe schat Nederland de financiële gevolgen in?

Het gaat hier om *voorstel* voor een niet bindende aanbeveling van de Raad. Het voorstel is niet bedoeld om de nationale regelingen te vervangen, maar is bedoeld om de lidstaten in staat te stellen hun eigen nationale stelsels te versterken door de uitwisseling van goede praktijken.

De lidstaten wordt aanbevolen om op de volgende gebieden vooruitgang te boeken: het verzamelen van gegevens over de bestaande regelingen op

hun grondgebied, het verspreiden van informatie over beschikbare mogelijkheden, het vergroten van de mogelijkheden voor grensoverschrijdend vrijwilligerswerk in het kader van de diverse nationale regelingen, het waarborgen van een redelijke mate van kwaliteitszorg voor jonge vrijwilligers, het waarborgen van een passende erkenning van de leerresultaten van door jongeren verricht vrijwilligerswerk en het verlenen van gerichte steun aan zowel gespecialiseerde jongerenwerkers als minder kansrijke jongeren.

In dit stadium bevat het voorstel voor een aanbeveling nog geen dusdanig uitgewerkte acties dat een subsidiariteits- en proportionaliteitsbeoordeling mogelijk is. De subsidiariteit en proportionaliteit, alsmede de mogelijke financiële gevolgen, zullen in een vervolgstadium wel nauwlettend in de gaten gehouden worden. Hetzelfde geldt voor de bevoegdheidsvaststelling. Het gaat hier immers om een beleidsterrein waarbij de bevoegdheid bij de lidstaten ligt. Nederland zal de Commissie verzoeken om duidelijkheid over de mogelijke kosten die het voorstel met zich meebrengt voor de lidstaten. Budgettaire gevolgen dienen ingepast te worden in de begroting van de beleidsverantwoordelijke departementen, conform de regels budgetdiscipline.

4. Nederlandse positie over de mededeling

Vrijwilligerswerk en mobiliteit zijn door de Europese Commissie als uitgangspunten voor deze aanbeveling benoemd. Nederland acht deze als twee losstaande punten van belang, maar maakt een voorbehoud t.a.v. de koppeling die de Commissie hiertussen maakt. Nederland is wel voorstander van mobiliteit van jongeren door vrijwilligerswerk, maar niet van het interoperabel maken van nationale regelingen. Nederland kent, net als bijvoorbeeld het Verenigd Koninkrijk en de Scandinavische landen, geen nationale regelingen voor vrijwilligers als hoofdactiviteit. Sinds de invoering in Nederland van de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO) in 2007, zijn de gemeenten primair verantwoordelijk voor vrijwilligersbeleid.

Het is belangrijk om op te merken dat Nederland een onderscheid maakt tussen vrijwilligerswerk als bijactiviteit en vrijwilligerswerk als hoofdactiviteit. Nederland staat positief tegenover vrijwilligerswerk als bijactiviteit en acht dit van belang, ook voor jongeren. Voor vrijwilligerswerk als hoofdactiviteit kent Nederland geen stelsel. Nederland kent slechts twee mogelijkheden: jongeren leren of jongeren werken (of een combinatie tussen die twee). Hieraan ten grondslag ligt in Nederland een leerplicht tot en met het schooljaar waarin de jongere 16 jaar wordt, direct gevolgd door een kwalificatieplicht tot het 18e jaar of eerder wanneer de jongere een startkwalificatie heeft gehaald (vwo, havo of mbo-2 diploma). Nederland vindt vrijwilligerswerk en participatie van jongeren zeer belangrijk, zolang dit maar naast het werk en/of school plaatsvindt, of als onderdeel van werk en/of school. Een jongere kan besluiten om een tijd als hoofdactiviteit vrijwilligerswerk te doen, maar moet in dit geval zelf (of middels zijn/haar ouders) zorgen voor een inkomensvoorziening.

De competenties die jongeren opdoen in het vrijwilligerswerk zouden bruikbaar moeten zijn bij een vervolgopleiding, door bijvoorbeeld het verkrijgen van vrijstellingen, of bij het vinden van een baan. Daarvoor is het wel nodig dat die competenties zichtbaar worden gemaakt. Dat kan door het opstellen van een portfolio of via het doorlopen van een EVC-procedure (Erkenning Verworven Competenties). De competenties worden dan beoordeeld en erkend tegen een bestaande formele standaard (beroepskwalificatie). Bij verschillende vormen van vrijwilligerswerk wordt al geëxperimenteerd met portfolio's en EVC (b.v. scouting).

Voor wat betreft interoperabiliteit lijkt het erop dat de Commissie graag zou zien dat de nationale systemen interoperabel worden, om zo de uitwisseling van jongeren voor een langere periode te vergemakkelijken. Aangezien in Nederland de gemeenten primair verantwoordelijk voor vrijwilligersbeleid zijn en er geen nationaal stelsel voor vrijwilligerswerk als hoofdactiviteit bestaat, streeft Nederland geen interoperationele voorzieningen na op dit terrein.

Nederland zal aandringen op het aanpassen van het voorstel op de hierboven genoemde punten en is van mening dat de Commissie meer duidelijkheid zou moeten verschaffen over:

- de reikwijdte van het voorstel;
- de diversiteit van nationale systemen;
- hoe het voorstel zich verhoudt tot het subsidiariteitsbeginsel;
- de kosten die het voorstel met zich meebrengt voor de lidstaten;
- de diverse functies van vrijwilligerswerk;
- de rol die EURES («European Job mobility Portal») eventueel zou kunnen spelen voor de bekendmaking van vrijwilligerswerk.